

TORAH OHR • PARSHAS KI SISA • MAAMAR 1

שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני

Sa main gauche est sous ma
tête, et sa main droite m'ëtreint

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/ki-sisa/1/

1 שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. הנה בענין העולמות כן דרך השם לבני ישראל עם קרובו כשמתעורר למעלה בחי' שמאל דוחה מחמת מעשה התחתונים ויהי להם למושיע וגורם שאדרכה עי"ז יהיה להם נשיאות ראש.

« Sa main gauche est sous ma tête, et sa droite m'étreint. » Or, dans le domaine des mondes, telle est aussi la manière dont D.ieu agit avec « les enfants d'Israël, le peuple qui Lui est proche » : lorsque s'éveille en Haut le niveau de « la gauche qui repousse », en raison des actes des êtres d'en bas, « Il devient leur Sauveur » et fait qu'au contraire, par cela même, leur tête sera relevée.

2 וזהו כי תשא את ראש בניי [בני ישראל] לפקודיהם פי' על ידי איזה פקידה שיפקד עליהם לרעה ח"ו [חס ושלום] וכלי [וכלשון] רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אין לך כל פקידה שאין בה מעון העגל.

Et voici [le sens de] « Lorsque tu élèveras la tête des enfants d'Israël lifkudeihem (selon leur dénombrement) » : c'est-à-dire au moyen d'une visitation (pekida) qui s'abattrait sur eux pour leur malheur, à D.ieu ne plaise, comme le disent nos Sages, de mémoire bénie : « Il n'est aucune visitation qui ne comporte une part de la faute du Veau. »

הנה עי"ז אדרכה תשא את ראש בניי [בני ישראל] כי בחי' השמאל דוחה אינה דחי' לגמרי ח"ו [חס ושלום] אלא וימין מקרבת. וזהו וימינו תחבקני אשר כי יפול לא יוטל ח"ו [חס ושלום].

Or, par cela même, au contraire, « tu élèveras la tête des enfants d'Israël », car le niveau de « la gauche repousse » ne signifie pas un rejet complet, à D.ieu ne plaise, mais plutôt « et la droite rapproche ». C'est là le sens de « sa droite m'étreint » : « même s'il tombe, il ne sera pas abattu », à D.ieu ne plaise.

ולהבין ענין זה בעבודת ה' כתיב הקל קול יעקב ב' פעמים קול א' בלא וא"ו וא' בוא"ו כי ב' קולות הם א' לתורה וא' לתפלה.

Pour comprendre cette idée dans le service de D.ieu, il est écrit : « La voix est la voix de Yaakov » ; le mot « voix » apparaît deux fois, une fois sans vav et une fois avec un vav, car il y a deux voix : l'une pour la Torah et l'autre pour la prière.

3 והנה פעם אמרו דתלמוד תורה כנגד כולן ופעם הפליגו מאד בשבח מעלת התפלה ושהיא כנגד הקרבנות.

Or, à un moment donné, [les Sages] ont dit que « l'étude de la Torah équivaut à toutes les autres », et à un autre moment, ils ont abondamment loué la valeur de la prière et [dit] qu'elle correspond aux sacrifices.

אך שניהם אמת כי הם חלוקים בענינים שהתפלה היא בבחי' מלמטה למעלה והתורה היא בבחי' מלמעלה למטה.

Mais les deux sont vrais, car leur nature diffère : la prière relève du mouvement « d'en bas vers le haut », tandis que la Torah relève du mouvement « d'en haut vers le bas ».

ובאור ענין זה כי הנה ענין התפלה היא קיום המצות ק"ש [קריאת שמע] ואהבת וגו' כמ"ש במ"א ועד"ז תקנו ג"כ כל סדר התפלי קודם ק"ש [קריאת שמע] כדי שיקבל עליו בק"ש [בקריאת שמע] ואהבת באמת וכמשי"ת [וכמו שיתבאר] לקמן.

L'explication de cette idée est la suivante : le contenu de la prière consiste à accomplir les commandements du Chéma, « Et tu aimeras », etc., comme il est expliqué ailleurs. C'est dans cette perspective qu'ils ont également institué tout l'ordre de la prière avant le Chéma, afin que, dans le Chéma, on prenne sur soi « Et tu aimeras » en vérité, comme nous l'expliquerons plus loin.

4 והנה הדרך המביאה את האדם לידי אהבה זו היא מ"ש ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע ובחרת בחיים. לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חיך וגו'.

Or, la voie qui conduit une personne à cet amour est celle qu'indique le verset : « Vois, j'ai placé aujourd'hui devant toi la vie et le bien, la mort et le mal », « et tu choisiras la vie » ; « pour aimer Ha-vaya, ton D.ieu, car Il est ta vie », etc.

כי בכל דבר בעוה"ז יש גשמיות ורוחניות והרוחניות והחיות אלהי הוא חיים וטוב והגשמי' [והגשמיים] / והגשמיות / והגשמית] הוא מות ורע שהוא כלה ונפסד.

Car, en toute chose dans ce monde, il y a une dimension matérielle et une dimension spirituelle. La dimension spirituelle et la force vitale divine sont la « vie » et le « bien » ; la dimension matérielle est la « mort » et le « mal », car elle prend fin et se désagrège.

5 ומזה יראה האדם שכשם שהגשמיות כל דבר בטל לגבי הרוחני' [הרוחנית] המחיהו וכן באדם עצמו הנה הגוף טפל ובטל לגבי הרוחני' והחיו' [והחיות] שבו לכן אוהב את חיי נפשו במאד מאד.

De là, l'homme comprendra que, de même que la matérialité de toute chose est annulée devant la force spirituelle qui lui donne vie — et de même, chez l'homme lui-même, le corps est secondaire et annulé devant la spiritualité et la force vitale qui sont en lui ; c'est pourquoi il aime la vie de son âme très, très profondément —

כן ויותר מכן יש לאדם לאהוב את ה' כאשר יסתכל בעין שכלו בראי' [בראיה] חושית כי הוא חייך ממש שהוא מקור וחיי החיים.

de même, et à plus forte raison, l'homme doit aimer D.ieu lorsqu'il contemple, avec l'œil de son intellect et une vision aussi sensible que s'il voyait de ses propres yeux, qu'« Il est ta vie », véritablement, car Il est la source et la Vie de toute vie.

6 וזהו ענין וכל צבא השמים לך משתחוים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שהחמה שוקעת במערב ומשתחוה לקונה וכן כל המזלות בעבור שרואים ומשיגים חיותם וקיומם המהוה ומחיי אותם ומקיימם.

Et tel est le sens de «Et toute l'armée des cieux se prosterne devant Toi», comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie: le soleil se couche à l'ouest et se prosterne devant son Créateur, et il en va de même pour toutes les constellations, car elles voient et perçoivent la force vitale et l'existence qui les fait être, leur donne vie et les maintient.

וזהו ראה נתתי לפניך וגו' שזה יראה האדם לעינים בראי' [בראיה] חושיי' [חושיית] שהרי רואה חיותו וקיומו

Et tel est le sens de «Vois, J'ai placé devant toi», etc.: l'homme verra cela de ses propres yeux, par la vue sensible, car il voit sa propre force vitale et son existence,

וכן רואה ההשתחואה של צבא השמים ועי"ז יבא למדרגת ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך בשני יצריך שאפי' [שאפילו] היצה"ר [היצר הרע] הוא נכנע ובטל נגד אהבת ה'

et il voit de même la prosternation de l'armée des cieux. Par là, il parviendra au niveau de «Tu aimeras Havaya, ton D.ieu, de tout ton cœur» — «avec tes deux penchants» —, de sorte que même le mauvais penchant soit soumis et annulé devant l'amour de D.ieu,

וכמו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בטל רצונך מפני רצונו פי' לפי שאהבה זו הבאה מחמת ראי' [ראיה] חושיית כזו אין ערוך אליה ולא

comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie: «Annule ta volonté devant Sa volonté.» Cela signifie que cet amour, qui naît d'une vue sensible de cette sorte, n'a aucun équivalent, et qu'il n'est

נמצא דוגמתה כלל בענינים גשמיים וכמאמר מי ידמה לך ומי ישוה לך ומי יערך לך.

trouvé aucun équivalent à lui dans les choses matérielles, comme il est dit: «Qui peut T'être comparé, qui peut T'égaliser et qui peut être mis en parallèle avec Toi?»

7 ובחיי ראי [ראיה] זו צריך להיות נצחית ותמידית [ותמידית] ומי שאינו מסתכל בזה תמיד עליו נאמר והכסיל בחושך הולך.

Ce niveau de vision doit être durable et constant ; quant à celui qui ne contemple pas cela constamment, il est dit : « Et le fou marche dans les ténèbres. »

מה שאין כן החכם עיניו בראשו שיהיה תמיד לנגד עיניו חיותו וקיומו מאור אין סוף ב"ה וככה תהיי [תהיה] אהבת הוי"ה תקועה בלבו תמיד ותהיה נפשו קשורה באלהי [באלקים] חיים קשר נפלא וחזק לעד ולעולמי עולמים.

Il en va autrement du sage, « dont les yeux sont dans sa tête » : il aura toujours devant les yeux sa force vitale et son existence, qui proviennent de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il. Ainsi, l'amour de Havaya sera toujours fixé dans son cœur, et son âme sera liée au D.ieu vivant d'un lien merveilleux et puissant, à jamais et pour toute l'éternité.

8 וזהו ענין חילא דתיובתא יתיר ותדיר הנזכר בזה"ק [בזהר הקדוש] לתקון פגם הברית כי ברית הוא ענין התקשרות ובקדושה הוא ענין התקשרות נפשו בשרשו וחיותו ובהפך זלע"ז [זה לעומת זה] הוא ההתקשרות בתאוות עוה"ז ותענוגות בנ"א [בני אדם]

Et tel est le sens de « la force accrue et constante de la techouva (retour) » mentionnée dans le saint Zohar pour réparer la détérioration de l'alliance. Car l'alliance désigne un lien : dans le domaine de la sainteté, c'est l'attachement de l'âme à sa racine et à sa force vitale ; à l'inverse, dans le domaine opposé, c'est l'attachement aux désirs de ce monde et aux plaisirs des êtres humains.

ולכן התיקון הוא להפך לבו מהפוך להפוך מן הקצה אל הקצה ממש לדבקה נפשו בשרשו וחיותו הנמשך ממנו ית'

La réparation consiste donc à retourner son cœur, d'un opposé à l'autre, véritablement d'un extrême à l'autre, afin que son âme s'attache à sa racine et à sa force vitale, qui se déverse de Lui, béni soit-Il,

שהוא אל חי וקים בחי ברית המקשר וממשיך החיות מבחי סוכ"ע להיות ממכ"ע [ממלא כל עולמין] להחיות נפש כל חי ורוח כל בשר איש שתהיי [שתהיה] דבקות אמתי ותמידית

qui est le D.ieu vivant et éternel, le niveau de l'alliance qui lie et attire la force vitale depuis le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), afin qu'elle devienne la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et donne vie à « l'âme de tout être vivant et l'esprit de toute chair humaine » ; afin que l'attachement soit authentique et constant.

וזהו יתיר ותדיר ולא די בזה שהוא מעורר את האהבה בשעת התפלה וכיו"ב [וכיוצא בזה] ואח"כ חולפת ועוברת

Tel est le sens de «accrue et constante»: il ne suffit pas qu'il éveille l'amour au moment de la prière ou à un moment semblable, puis que celui-ci s'efface et disparaisse.

כדכתיב קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ושפת אמת תכון לעד כתיב [כתיב] משא"כ ועד ארגיעה כו':

comme il est écrit: «Dieu est proche de tous ceux qui L'invoquent, de tous ceux qui L'invoquent en vérité»; et il est écrit: «La lèvre de vérité sera établie pour toujours», contrairement à «mais pour un instant», etc.

9 והנה בחי' ראוי [ראיה] חושיית זו המביא [המביאה] לידי אהבה זו נמשך לישראל מלמע' [מלמעלה] כמ"ש וה' עליהם יראה ויצא כברק חצו זה הוא המשכה והארה שמאיר ובא לישראל להיות

Or, ce niveau de vision sensible, qui conduit à cet amour, est attiré vers Israël d'en haut, comme il est écrit : « Dieu sera vu au-dessus d'eux, et Sa flèche partira comme l'éclair. » Il s'agit d'un influx et d'une illumination qui brillent et parviennent à Israël, afin que

עליהם יראה לראות באור ה' חיי החיים ית' בראי [בראיה] חושית ולדבקה בו וע"ד זה תקנו לפני ק"ש [קריאת שמע] כל סדר התפלה וברכות השחר ברוך אתה כו'

« Il sera vu au-dessus d'eux » : qu'ils voient, par la lumière de Dieu, la Vie de toute vie, béni soit-Il, d'une vision sensible, et qu'ils s'attachent à Lui. C'est dans cet esprit qu'ils ont institué, avant le Chéma, tout l'ordre de la prière et les bénédictions du matin : « Béni sois-Tu... », etc.,

שאנו מבקשי [מבקשים] שיאיר לנו אור הוי' בהתגלות כדי שיקבל עליו בק"ש [בקריאת שמע] מצות ואהבת באמת וזהו הוי' אלהינו. כי הנה ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] גדולים ישראל יותר ממלאכים שממתינים לומי [לומר] קדוש עד שישראל אומרי [אומרים] למטה.

où nous demandons que la lumière du Nom Havaya brille pour nous de manière manifeste, afin que, dans le Chéma, chacun prenne véritablement sur lui le commandement « Tu aimeras ». Et c'est là « Havaya, notre Dieu ». Car nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : Israël est plus grand que les anges, car [les anges] attendent qu'Israël dise ici-bas « Saint » pour pouvoir le dire.

10 ולכאורה אינו מובן שיהיה יתרון זה לאדם בהיותו בעוה"ז מלובש בגוף גשמי ואין לך אדם שאין נופלים לו מחשבות זרות עכ"פ [על כל פנים] מחשבה

À première vue, on ne comprend pas en quoi l'homme pourrait avoir cet avantage alors qu'il se trouve dans ce monde, revêtu d'un corps matériel. Il n'est personne à qui ne viennent des pensées étrangères — du moins une pensée

שהיא זרה אצלו לפי"ע [לפי ערכו] הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו והמלאכי [והמלאכים] כולם עומדים ברום עולם מופשטים מחומר הגוף הגשמי וכולם עושים באימה וביראה רצון קונם מו"מ"ב [ימי בראשית] בלי שום בטול והפסק אפי" [אפילו] רגע אחד:

qui lui est étrangère selon son propre niveau : le grand selon sa grandeur, et le petit selon sa petitesse. Tandis que les anges se tiennent tous dans les hauteurs du monde, dépouillés de la matière d'un corps physique, et qu'ils accomplissent tous la volonté de leur Créateur avec crainte et révérence, depuis les six jours de la Création, sans aucune cessation ni interruption, fût-ce un seul instant.

11 אך הנה המלאכים אין אומרים קדוש מצד עצמם רק מצד החיות המתפשט ונמשך בהם רק

Mais les anges ne disent pas « Saint » de leur propre chef, mais uniquement en vertu de la force vitale qui se répand en eux et les pénètre ; uniquement

שהם אינם תופסים מקום לפני חיות אלהות השורה בתוכם והמשכות והתפשטות החיות שבהם הוא הוא האומר והעושה בהם כרצונו באין מונע.

parce qu'ils ne prennent aucune place devant la force vitale divine qui réside en eux, et que le flux et la diffusion de cette force vitale en eux, c'est elle-même qui parle et agit en eux selon sa volonté, sans entrave.

12 ולכן כתיב בהגר ותקרא שם ה' הדובר אליה והוא המלאך שדיבר עמה וכן במלאכים שבאו אצל אברהם

כתיב ויאמר שוב אשוב אליך ובשליחותו של מקום אמר לו כן כאלו אמר הקב"ה בכבודו ובעצמו

C'est pourquoi il est écrit au sujet de Hagar : « Et elle appela du nom de D.ieu qui lui parlait » ; c'était l'ange qui lui parlait. De même, au sujet des anges venus auprès d'Avraham, il est écrit : « Et il dit : "Je reviendrai certainement vers toi" » ; il lui dit cela en qualité d'émissaire du Maître du monde, comme si le Saint béni soit-Il l'avait dit en personne, dans toute Sa gloire.

והיינו לפי שאין תופסים מקום נגד חיות אלהות המדבר בהם ואינם רק מעבר שעל ידיהם יומשך הדבור והפעולה למטה.

Cela tient au fait qu'ils n'ont aucune place face à la force vitale divine qui parle en eux ; ils ne sont qu'un passage par lequel la parole et l'action sont attirées vers le bas.

והמשכה והשפעה זו היא דרך השתלשלות כמ"ש וקרא זא"ז [זה אל זה / זה את זה] ואמר קדוש ותרגומו ומקבלין דין מן דין אלא שבלשון מקרא נאמר אל המשפיעים שקורא וממשיך שפע זה לזה ובלשון תרגום נאמר על המקבל בחי נוקבא.

Cet abaissement et cet efflux se font par l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), ainsi qu'il est écrit : « Et l'un appelait l'autre et disait : "Saint" » ; le Targoum [traduit] : « Et ils reçoivent l'un de l'autre. » Le langage de l'Écriture se rapporte toutefois aux dispensateurs : l'un appelle et attire l'efflux vers l'autre ; tandis que le langage du Targoum se rapporte au récepteur, le niveau de Noukva (le féminin / Mal'hout).

13 והנה מצד החיות לא שייך לומר על הקב"ה שהוא קדוש ומובדל דמשמע שיש עוד דבר נפרד ויש זולתו אלא שהוא קדוש ומובדל ממנו.

Or, du point de vue de la force vitale, il ne convient pas de dire du Saint béni soit-Il qu'Il est saint et séparé, car cela implique qu'il existe une autre chose séparée, quelque chose qui existe en dehors de Lui, et qu'Il est seulement saint et séparé de celle-ci.

ובאמת אומרים איה מקום כבודו כו' כמ"ש במ"א עד שנמשך החיות למטה לישראל המלובשים בגוף הגשמי שהוא דבר נפרד ויש בפ"ע [בפני עצמו] ומכסה ומסתיר קדושת החיות ואז

Et, en vérité, ils disent : « Où est le lieu de Sa gloire ? », etc., comme cela est expliqué ailleurs — jusqu'à ce que la force vitale soit attirée vers le bas, jusqu'à Israël, qui est revêtu du corps matériel, lequel est une chose séparée et une entité existant par elle-même, et qui recouvre et dissimule la sainteté de la force vitale. Et alors,

ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בביטול גוף הגשמי לגבי הרוחניות ומקור החיות שבו בהגלות אור ה' למטה במה שאומרים ברוך אתה וכו'

par un éveil d'en bas, dans l'annulation de soi (bitoul) du corps matériel devant la spiritualité et la source de la force vitale qui est en lui, lorsque la lumière de D.ieu se révèle ici-bas, comme nous disons : « Béni sois-Tu », etc.,

ומצד הגוף שייך לומר אליו ית' שהוא קדוש ומובדל ולכן גם המלאכים אומרי' [אומרים] קדוש וגו'

du point de vue du corps, il convient de dire de Lui, béni soit-Il, qu'Il est saint et séparé. C'est pourquoi les anges disent eux aussi : « Saint », etc.,

שהארה והמשכה זו שישראל ממשיכים למטה עוברת דרך המלאכים וג' פעמים קדוש כנגד ג' צמצומים שיש דרך כלל עד שיומשך ויתפשט למטה הארה זו להיות נק' בשם ה' צבאות שבכל אלו הצמצומים הוא קדוש ומובדל.

car cette illumination et cette effusion qu'Israël attire ici-bas passent par les anges. Et les trois « Saint » correspondent aux trois tsimtsum (contractions) qui existent en général, jusqu'à ce que cette illumination soit attirée et se répande ici-bas, de manière à être désignée par le Nom « Ha-vaya Tsevaot » ; car, à travers toutes ces contractions, Il est saint et séparé.

14 והנה הארה והמשכה שמתפשט למט' [למטה] בישראל לבטל הגוף אליו ית' יש לו יתרון על האור וחיות המתפשט במלאכים כיתרון אור הבא מן החשך שיש לה תוספת אורה ושמחה שגם הגוף נעשה מרכבה ליחודו ית'.

Or, l'illumination et l'effusion qui se répandent ici-bas en Israël afin d'annuler le corps devant Lui, qu'Il soit béni, ont un avantage sur la lumière et la force vitale qui se répandent dans les anges, à l'image de « l'avantage de la lumière qui vient des ténèbres » : elles apportent un surcroît de lumière et de joie, car le corps aussi devient un char (merkava) pour Son unité, qu'Il soit béni.

15 ולכן אומרים ה' אלהינו שלנו ממש כמו ע"ד משל האדם מתפאר את עצמו בשלו אף בכח"י רגל שבו

C'est pourquoi nous disons : « Havaya, notre D.ieu » : Il est véritablement à nous. Ainsi, par exemple, une personne tire fierté de ce qui lui appartient, même du niveau du pied qui fait partie d'elle,

משא"כ בשל אחרים אינו מתפאר אפי' [אפילו] ביד שהיא חשובה יותר כיון שאינו שלו כך הנה הארה והמשכה זו אף שהיא רק זיו והארה בעלמא שירדה מטה מטה

tandis qu'elle ne tire aucune fierté de ce qui appartient à autrui, même d'une main, qui a pourtant plus d'importance, puisqu'elle ne lui appartient pas. De même, cette illumination et ce prolongement, bien qu'ils ne soient qu'un simple rayonnement et une simple illumination descendus très bas,

והיא בחי' רגל לעיקר האור של מעלה שאינה יכולה להתפשט בתוך הגוף שאותו האור נקי בחי' ראש לגבי זה מ"מ הנה אלהינו זה ממש שלנו כדכתיב בנים אתם לה' אלהיכם.

constituent le niveau d'un pied par rapport à la lumière essentielle d'en haut, qui ne peut se répandre dans le corps ; cette lumière est appelée le niveau de la tête par rapport à celui-ci. Néanmoins, voici que ce « notre D.ieu » est véritablement à nous, comme il est écrit : « Vous êtes des enfants pour Havaya, votre D.ieu. »

16 וברא כרעא דאבוה שנעשה כמו בחי' רגל לגבי האדם שהוא עצמית אחד ולכן אמרו רז"ל [רכותינו זכרונם

לברכה] בטל רצונך מפני רצונו

Et « un fils est le pied de son père » (bera kar'a da'avuha), car il devient comme le niveau d'un pied par rapport à la personne, qui est une seule et même essence [avec lui]. C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Annule ta volonté devant Sa volonté » :

דהיינו להיות בחי' רגל אצל הקב"ה ולהיות בטל אצלו ולעשוי רצונו שכמו שהרגי' [שהרגל] בטל לגבי האדי שלכל אשר יחפוץ יטנו ואין לה רצון וחפץ אחר כלל.

c'est-à-dire être au niveau d'un pied auprès du Saint béni soit-Il, être annulé devant Lui et accomplir Sa volonté ; car, de même que le pied est annulé devant la personne — « où qu'elle le souhaite, elle le dirige » —, il n'a aucune autre volonté ni aucun autre désir.

17 וזהו שאוי' [שאומרים] בתחלת ברכות השחר הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה כי התעוררות

Et c'est ce que nous disons au début des bénédictions du matin : « Celui qui donne au coq (sekhvi) l'intelligence pour distinguer entre le jour et la nuit. » Pour l'éveil

בחי' האהבה והיראה שבא לאדם אינם מצד עצמם כ"א שבא לו מלמעלה ע"י בחי' שכוי רוחניות שיש למעלה שהוא המבחין בין יום ובין לילה

du niveau d'amour et de crainte qui vient à une personne ne provient pas d'elle-même ; il lui vient plutôt d'en haut, par le niveau d'un « coq » spirituel qui existe là-haut et qui distingue entre le jour et la nuit,

דהיינו בין חסדים לגבורות ע"י המשכת בינה עלאה וכן עד"ז כל שאר הברכות וכל סדר התפלה למתבונן בהם ומשכיל על דבר ימצא.

c'est-à-dire entre les 'hassadim (bontés) et les guevourot (rigueurs), par l'émanation de la Bina supérieure (Bina Ila'a). De même, selon ce principe, toutes les autres bénédictions et tout l'ordre de la prière : celui qui les médite et « réfléchit à la chose trouvera ».

אך כדי להמשיך לו האהבה שיבא לו מלמעלה צריך מתחלה לבטש את הגוף ולהכניעו ולהשפילו במרירות

Cependant, afin d'attirer à soi l'amour qui lui viendra d'en haut, il faut d'abord briser le corps, le soumettre et l'humilier dans l'amertume,

כמ"ש במ"א. כדכתיב קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע. וכדכתיב זבחי אלהים רוח נשברה.

comme cela est expliqué ailleurs. Ainsi qu'il est écrit : « Havaya est proche de ceux qui ont le cœur brisé et sauve ceux qui ont l'esprit abattu » ; et ainsi qu'il est écrit : « Les sacrifices d'Elokim sont un esprit brisé. »

כי בכדי שיומשך בחי הוי"ה לבחי אלהים שלנו צריך מתחלה לעשות זבחי אלהים שדרך ההוא נמשך בחי הוי"ה.

Car, afin que le niveau de Havaya soit attiré dans le niveau de notre Elokim, il faut d'abord offrir « les sacrifices d'Elokim », car c'est par cette voie que le niveau de Havaya est attiré.

18 והנה כל זה נקרא אתערותא דלתתא מלמטה למעלה והוא ענין התפלה. אבל ענין התורה היא בחי מלמעלה למטה.

Or, tout cela est appelé un éveil d'en bas, depuis le bas vers le haut, et c'est là le service de la prière. Mais la Torah relève du niveau « du haut vers le bas ».

והוא בחי ובכל נפשך דהיינו שיומשך ויתפשט בכל כחות הנפש במחשבי' [במחשבה / במחשבת] דבור ומעשה ונקי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שע"ז מעורר למעלה בחי חכמתו ורצונו חכים

C'est le niveau de « et de toute ton âme » : cela signifie qu'elle soit attirée et se répande dans toutes les facultés de l'âme, dans la pensée, la parole et l'action. Cela est appelé un éveil d'en haut, car ainsi on éveille en haut le niveau de Sa sagesse et de Sa volonté : « sage,

ולא בחכמה ידיעא שהתורה היא חכמתו ורצונו ית' אלא שמלובשת בענינים גשמיים. וזהו ענין קורא בתורה כמ"ש במ"א:

mais non d'une sagesse connue » ; car la Torah est Sa sagesse et Sa volonté, béni soit-Il, mais elle est revêtue de sujets matériels. C'est là le sens de « lire dans la Torah », comme il est expliqué ailleurs.

19 ובכל מאדך הוא ענין התשובה כי גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה. ומאד הוא לשון רבוי הרבה יותר מכדי מדתו

«Et de toute ta force (me'odekha)» désigne la techouva (retour), car «grande est la techouva, car elle rapproche la délivrance». Me'od exprime l'abondance, bien au-delà de la mesure qui lui est propre.

כי אהבת בכל לבבך ובכל נפשך הוא נמשך מהתפשטות גילוי אלהותו השוכן בתחתונים שאינו אלא זיו והארה בלבד. כמ"ש ויצא כברק חצו שאינו אלא מחשבה אחת בלבד. כמ"ש היוצר יחד לבם וגו'.

Car l'amour «de tout ton cœur et de toute ton âme» découle du déploiement de la révélation de Sa divinité, qui réside dans les êtres inférieurs ; cela n'est rien d'autre qu'un rayonnement et une illumination. Comme il est écrit : «Sa flèche partira comme l'éclair» : cela n'est rien d'autre qu'une seule pensée. Comme il est écrit : «Celui qui forme ensemble leur cœur», etc.

20 וע"ד משל כשם שמחשבי אחת אינה נחשבת לכלום לגבי מהותו ועצמותו של האדם שיכול לחשוב מחשבות אין קץ ומספר.

À titre d'analogie : de même qu'une pensée unique ne compte pour rien au regard de l'être et de l'essence d'une personne, qui peut former des pensées sans fin ni nombre,

כך על אחת כמה וכמה שאין המחשבה זו נחשבת לכלום נגד עצמותו ית' כי אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא כו'.

à plus forte raison, cette pensée ne compte-t-elle pour rien au regard de Son essence, béni soit-Il ; car « Tu es Lui avant que le monde fût créé, et Tu es Lui », etc.

21 ואני הוי"ה לא שניתי וכל ימות עולם הזה ועולם הבא וג"ע [וגן עדן] התחתון והעליון וימות המשיח ותחיית המתים אינו נחשב אצלו

et « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé. » Tous les jours de ce monde et du Monde futur, le Gan Eden inférieur et supérieur, les jours du Machia'h et la Résurrection des morts ne sont pour Lui

אלא כרגע קטן וכמ"ש במ"א וזו היא עבודת ניצוץ הנשמה המתפשט ומתלבש בגוף הגשמי כי לא כל הנשמה כולה מתלבש בתוך הגוף

que l'équivalent d'un bref instant, comme il est expliqué ailleurs. Tel est le service de l'étincelle de l'âme qui se répand et se revêt dans le corps physique ; car l'âme tout entière ne se revêt pas dans le corps,

רק ניצוץ והארה ממנה בלבד ועיקרה ושרשה נשאר למעלה בבחי' מקיף והניצוץ המתפשט למטה נק' רגל לגבי בחי' עליונה שלמעלה שנק' בחי' ראש

mais seulement une étincelle et un rayonnement provenant d'elle ; sa partie essentielle et sa racine demeurent au-dessus, au niveau du makif (enveloppant). L'étincelle qui se répand en bas est appelée un « pied » par rapport au niveau supérieur qui se trouve au-dessus, appelé le niveau de la « tête »,

משא"כ בחי' בכל מאדך הוא בחי' עבודת עיקר הנשמה בחי' הראש שבה והיינו בטול הנפש במציאות ממש להשתפך אל חיק אביה ממש מצד מהותו ועצמותו

tandis que le niveau de « de toute ta force » correspond au service de la partie essentielle de l'âme, au niveau de sa « tête » : c'est l'annulation de soi (bitoul) de l'âme dans son existence même, qui se répand véritablement dans le sein de son Père, en raison de Son être et de Son essence,

שהוא רם ונשא לאין קץ ולא שייך עליו לאמר מצד עצמו לא ממלא כל עלמין ולא סוכ"ע שאינו בגדר עלמין כלל וכמ"ש במ"א:

Lui qui est élevé et sublime à l'infini ; et, de Son propre point de vue, il ne convient pas de dire de Lui qu'Il est la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), ni la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), car Il n'entre absolument pas dans la catégorie des mondes, comme il est expliqué ailleurs.

22 והנה הזוכה לבחי' אהבה רבה ועצומה כזו הוא הבעל תשובה כי להיות שהיה בהפוך והיתה נפשו בארץ ציה ועיף. ויזעקו אל הוי"ה וגו'.

Or, celui qui mérite un tel niveau d'amour immense et puissant est le baal techouva (celui qui revient) : car il était auparavant dans l'état opposé, et son âme se trouvait « dans une terre aride et épuisée », « et ils crièrent vers Havaya », etc.,

אזי יתגלה אהבה רבה ועצומה כזו להיות בכלות נפשו ממש. וזהו ופרעה הקריב ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שהקריב את לבם של ישראל לאביהם שבשמים.

alors se révélera un amour immense et puissant, au point que son âme en expirera littéralement. C'est là le sens de « Pharaon s'approcha », dont nos Sages, de mémoire bénie, ont dit qu'il rapprocha le cœur d'Israël de leur Père dans les Cieux.

ולכן נק' בחי' אהבה זו מאד כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] והנה טוב זה מלאך החיים. מאד זה מלאך המות שע"י יתרבה ויתגדל תשוקת האהבה ביתר שאת ויתר עז ויוסף אומץ דבקותו:

C'est pourquoi ce niveau d'amour est appelé meod (« très »), comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « “Et voici, cela était bon” — c'est l'ange de la vie ; “très” — c'est l'ange de la mort. » Car, par cela, l'aspiration de l'amour s'accroît et grandit, « avec une exaltation plus grande et une force plus grande », et la vigueur de son attachement s'intensifie.

23 וזהו שמאלו תחת לראשי שע"י בחי' שמאל דוחה שהיה בו מתחלה על כן ירום ראש ומתנשא בבחי' עבודת הראש של הנשמה כנ"ל. וזהו ענין מעלת הזהב על הכסף הנזכר בלקוטי אמרים.

Et c'est là le sens de « Sa main gauche est sous ma tête » : grâce au niveau de « la gauche repousse » qui était d'abord en lui, « sa tête s'élève » et il est élevé au niveau du service de la « tête » de l'âme, comme indiqué plus haut. Tel est le sens de la supériorité de l'or sur l'argent, mentionnée dans Likkutei Amarim.

24 והבחינה שוב שאחר זה הוא בחי' וימינו תחבקני. שימינו הם תורה ומצות בחי' חסד ומים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך והם מחבקין את האדם כדרך שמחבק האדם את חברו מאחוריו ואינו מניחו ליפול.

Et le niveau du « retour » (chov) qui vient après cela est celui de « sa droite m'étreint ». Car « sa droite » désigne la Torah et les mitsvot, le niveau de 'Hessed (bonté) et de l'eau, qui descend d'un lieu élevé vers un lieu bas ; elles étreignent l'homme, comme une personne étreint son prochain par derrière et ne le laisse pas tomber.

כך ע"ד משל התורה והמצות הם יורדים לבחי' אחוריים להתלבש בענינים גשמיים להאחז את האדם שלא יפול כשפונה אחר תפלה לעסקיו ויהיה סור מרע ועשה

De même, par analogie, la Torah et les mitsvot descendent au niveau du dos (a'horaim), afin de se revêtir de réalités physiques et de retenir l'homme pour qu'il ne tombe pas lorsqu'après la prière il se tourne vers ses affaires, et qu'il « s'écarte du mal et fasse

טוב והם יורדים ממקום גבוה ציצית קבלת עול מלכות שמים וארבע פרשיות של תפלין כנגד חכמה ובינה וחסד וגבורה של הקב"ה. פ' ראשונה קדש לי כל בכור רמז לחכמה.

le bien». Et elles descendent d'un lieu élevé: les tsitsit, l'acceptation du joug (kabbalat ol) du Royaume des Cieux, ainsi que les quatre sections des tefillin, qui correspondent à la 'Hokhma (sagesse), à la Bina (compréhension), au 'Hessed et à la Guevoura (retenue) du Saint béni soit-Il. La première section, «Consacre-Moi tout premier-né», fait allusion à la 'Hokhma;

פ' שניה כי ישאלך בנך מה זאת שהוא ענין התבוננות דקיימא לשאלה. פ' שמע מפורש בה ואהבת. פ' והיה אם שמוע מפורש בה השמרו לכם וגו'.

la deuxième section, «Lorsque ton fils te demandera: "Qu'est-ce que cela?"», relève de la contemplation, qui «se tient prête à être questionnée» (dekayma lishe'eilah); la section de Chema énonce explicitement: «Et tu aimeras»; la section «Et il adviendra, si vous écoutez» énonce explicitement: «Prenez garde à vous-mêmes», etc.

25 ולזה אומרים אשר קדשנו במצותיו כמ"ש במ"א. וזהו והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש.

C'est pourquoi nous disons: «Qui nous a sanctifiés par Ses mitsvot», comme il est expliqué ailleurs. Telle est [la signification de]: «Et le mont Sinaï était tout en fumée, car D.ieu y était descendu dans le feu.»

והר סיני אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שירדה שנאה להעכו"ם [להעובדי כוכבים ומזלות] שהוא בחי' הרע שעל זה נאמר תכלית שנאה שנאתים ומואס ברע.

Et au sujet du mont Sinaï, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que la haine descendit [sur lui] à l'égard des idolâtres; cela correspond au niveau du mal, dont il est dit: «Je les hais d'une haine extrême», et «méprisant le mal».

נמשך מפני כי ירד ה' עליו שירד והמשיך למטה באש כמ"ש מימינו אש דת למו והוא לחול על ראש רשעים. כהמס דונג מפני אש יאבדו וגו'.

Cela découle de «car D.ieu y était descendu»: Il descendit et fit descendre ici-bas «dans le feu», comme il est écrit: «De Sa droite, une loi de feu pour eux»; et ce feu doit s'abattre sur la tête des méchants: «Comme la cire fond devant le feu, ils périront», etc.

26 וע"ד זה הם כל המצות הן בסור מרע הן בועשה טוב וצדקה כנגד כולם כי צדקה תרומם גוי להיות

בבחי חבוק שלא יפרד ולא ישוב אחור רק להיות עמו פב"פ [פנים בפנים]

Ainsi en est-il de toutes les mitsvot, qu'il s'agisse de « s'écarter du mal » ou de « faire le bien ». La charité (tsédaka) les égale toutes, car « la charité élève une nation » : elle permet d'atteindre le niveau d'une étreinte, de sorte que l'on ne se sépare pas et que l'on ne se détourne pas, mais que l'on demeure avec Lui face à face,

כמ"ש יאר הוי"ה פניו אליך וגו' כמ"ש במ"א. וזהו ונתנו איש כפר נפשו בפקוד אותם.

comme il est écrit : « Que Havaya fasse luire Sa face vers toi », etc., comme cela est expliqué ailleurs. Et tel est [le sens de] : « Que chacun donne un rachat pour son âme lorsque vous les dénombrez (bifkod). »

כלומר אשר יפקד ויחסר פגם האות שלהם אזי התקון הוא ע"י צדקה שע"י מקשר ומעלה נפשו להוי"ה. ועמ"ש במ"א ע"פ שאו את ראש כו' לגלגלתם:

C'est-à-dire : lorsqu'il y a quelque chose qui manque et fait défaut (yipaked veyechsar), une altération de leur signe (ot), la réparation s'opère alors par la charité, car grâce à elle, l'homme lie son âme à Havaya et l'élève vers Lui. Voyez aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet du verset : « Dénombrez les têtes », etc., « selon leurs crânes ».

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/ki-sisa/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak